Proč Moskva nepředá Kurily Tokiu

- CZ24 News | 15. srpna 2020

RUSKO: Při příležitosti 75. výročí vítězství Sovětského svazu nad Japonskem se vyhlídky na dosažení dohody o Kurilských ostrovech mezi Moskvou a Tokiem zdají být vzdálenější, než kdy jindy.

Jak uvedlo francouzské vydání RFI, brání tomu jak názor většiny ruských občanů, tak nová ruská ústava, která zakazuje odcizení území země.

Od otevření letiště na ostrově Iturup, největším na Kurilských ostrovech, plánují regionální úřady od roku 2014 jeho přeměnu na *„mini-Kamčatku“*, a to s ohledem na atraktivitu dalekovýchodního sopečného poloostrova pro turisty, napsal RFI.

Místní vláda se tváří, že tomu věří a minimalizuje překážky rozvoje ostrova, jako je potřeba získat zvláštní povolení k jeho návštěvě, nedostatek potřebné infrastruktury a nedostatek japonských investic. *„Jsme zcela připraveni dohodnout se s nimi, ale odmítají naše podmínky,“* říká Vladimir Degtjarev, šéf správy Kurilského regionu.

Jak noviny vysvětlily, podmínkou Ruska vůči Japonsku je v tomto případě vzdání se jakýchkoli územních nároků na souostroví Kuril. Navzdory zaručeným sociálním výhodám, jako je poskytování bydlení, postupné zvyšování mezd atd., není ostrov pro kandidáty na osídlení příliš atraktivní: klima je drsné a ceny potravin jsou příliš vysoké, uvedl článek.

V těchto izolovaných teritoriích se však demografický problém mění na věc suverenity, poukázal RFI. Od této chvíle odlétají pravidelné lety z Iturupu a Kunaširu, dva ostrovy na něž si Tokio činí nárok, do Jiho-Sachalinska, hlavního města regionu, který je předmětem sporů mezi Ruskem a Japonskem od poloviny 19. století.

Jestliže se japonská elita vzdala svých nároků na ostrov Sachalinův, nikdy nerezignovala na ztrátu svých *„severních území“* a nárokovala si suverenitu nad čtyřmi Kurilskými ostrovy nejblíže k Hokkaidu: **Kunašir**, **Iturup**, **Šikotan** a **Habomai**, připomněly noviny.

Úředníci v Jiho-Sachalinsku jsou podrážděni problémy souvisejícími s tímto územním konfliktem. *„Tohle je záležitost Moskvy,“* odmávli. Na rozdíl od všech očekávání v pamětním komplexu „Vítězství“ však neváhají zahájit konverzaci na toto téma. ***„Kurily jsou cena, kterou SSSR stanovil ve válce proti Japonsku. A došlo k tomu utrpením. Jak můžete přehodnotit cenu války?“*** říká ředitel památníku, **Jurij Filipenko**. Jak článek zdůraznil, **tento názor zastává většina lidí v Rusku, kterým se myšlenka přiedání ostrovů jeví jako neopodstatněná. Z jejich pohledu bude jakýkoli kompromis vnímán jako slabost státu.**

V posledních letech změnil Kreml vzpomínku na druhou světovou válku n*a „pilíř ruského vlastenectví“*, napsal autor článku. Od připojení Krymu v roce 2014 se glorifikace sovětského hrdinství rozrůstala a vyvolávala pocit národní hrdosti. Na tomto pozadí plánuje Sachalinský region na začátku září oslavy 75. výročí sovětského vítězství nad Japonskem. Tato akce slibuje, že bude vysoce zpolitizována, což podle všeho odkládá jakékoli vyhlídky na dohodu mezi Ruskem a Japonskem ohledně Kurilských ostrovů.

Přestože Moskva a Tokio ještě nepodepsaly mírovou smlouvu, obě země si udržují poměrně blízké vztahy, uvedly noviny. ***„Navzdory mezinárodním sankcím proti Rusku nebyl dialog***

mezi Putinem a Abe nikdy přerušen," připomněl **Oleg Kazakov**, expert na rusko-japonské vztahy v Institutu Dálného východu. Jak expert uvedl, skutečnost, že ruský prezident praktikuje judo, také *„podporuje vzájemné sympatie a respekt"*. Oba vůdci opakovaně diskutovali o otázce Kuril, ale nebyli schopni se dostat z mrtvého bodu. Pokud jde o Rusko, počítá potenciální přínosy dohody: *„Japonsko je jedinou zemí G7, která má dobré vztahy s Ruskem. Může se postavit za Moskvu v tomto formátu,"* řekl Kazakov.

Podle RFI by urovnání konfliktu také aktivovalo hospodářské vztahy a přilákalo japonské investory do řídce osídleného ruského Dálného východu, ale **Moskva ospravedlňuje svou neústupnost geostrategickými argumenty: ústupek čtyř ostrovů v Tokiu by částečně připravil Rusko o přístup k Tichému oceánu.**

„Ruská vláda v první řadě vnímá Japonsko jako spojence Spojených států a obává se, že takový převod suverenity povede ke vzniku amerických vojenských základen na těchto územích," vysvětlil Oleg Kazakov. Moskva oficiálně stanoví ukončení americké vojenské přítomnosti na japonské půdě jako předpoklad pro mírové rozhovory, ale zatím nemá v úmyslu souhlasit s požadavky svého souseda.

Jak publikace připomíná, ústavní reforma zahájená Vladimirem Putinem a schválená před několika týdny znemožňuje odcizení části území Ruska. Podle autora článku to může být způsob, jak se nevrátit k otázce postavení jižních Kuril a Krymu. Navíc na východním křídle se Čína a Jižní Korea spoléhají na pevnost Ruska a argumentují s Japonskem podobnými důvody.